

วีเนียร์ (veneer) คืออะไร

“รอยยิ้มคือจุดเด่นหนึ่งของความสวยงามบนใบหน้า” หลายคนอาจจะเคยเห็นฟันหน้าเวลายิ้มเรียงตัวสวยงาม สีขาวเงางาม รูปร่างเข้ากับใบหน้าของดารารหรือคนดังหลายๆคน ซึ่งแต่เดิมบางคนอาจจะมีรูปร่างและการเรียงตัวของฟันที่ดีอยู่แล้วจึงทำให้ยิ้มได้ดูสวยแบบไม่ต้องทำอะไร แต่บางคนอาจมีรูปร่างฟันสั้น ฟันซ้อนเกเล็กน้อยเรียงตัวไม่สวยงาม หรือมีช่องว่างระหว่างฟันหน้าหลายๆซี่ทำให้ไม่มั่นใจเวลายิ้มหรือเข้าสังคม สิ่งเหล่านี้สามารถแก้ไขได้ด้วยวีเนียร์

(ที่มา: <https://www.pinterest.com/pin/485333297333290028/>)

วีเนียร์ (dental veneer) คือฟันปลอมติดแน่นชนิดหนึ่งที่ใช้วัสดุสีเหมือนฟันมาปะหรือเคลือบติดกับฟัน โดยส่วนใหญ่ทำกับฟันหน้าบนเพื่อความสวยงาม ชิ้นงานจะติดแน่นกับตัวฟันเหมือนกับครอบฟัน ต่างกันที่การทำวีเนียร์จะกรอฟันน้อยกว่า สูญเสียเนื้อฟันเฉพาะบริเวณชั้นเคลือบฟัน (enamel) ที่ผิวหน้าของฟันเท่านั้น วัสดุที่ใช้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ เรซินคอมโพสิต (composite veneer) และเซรามิก (ceramic veneer)

เรซินคอมโพสิตวีเนียร์กับเซรามิกวีเนียร์ต่างกันอย่างไร?

เรซินคอมโพสิตวีเนียร์ใช้วัสดุเรซินคอมโพสิตชนิดเดียวกับที่ใช้อุดฟัน จึงสามารถอุดปิดบนผิวฟันหน้าได้โดยตรงและทำเสร็จได้ภายในวันที่เริ่มรักษา มีความสวยงามใกล้เคียงกับฟันธรรมชาติ แต่ในระยะยาว วีเนียร์อาจเกิดความหมอง ความแวววาวลดลง สีเปลี่ยน หรือมีคราบสีติดตามชิ้นงานได้ ข้อดีของเรซินคอมโพสิตวีเนียร์คือสามารถทำเสร็จภายในวันเดียว ราคาถูกกว่าเซรามิกวีเนียร์ และสามารถกรอแก้หรือซ่อมแซมวัสดุได้

ส่วนเซรามิกวีเนียร์จะใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงกว่า สีและความใสแวววาวคงทนกว่าเรซินคอมโพสิต โดยจะต้องพิมพ์ปากเพื่อส่งแลบทันตกรรมเพื่อผลิตชิ้นงานวีเนียร์ ดังนั้นชิ้นงานวีเนียร์สามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้ง่ายกว่า ทั้งเรื่องของสี รูปร่าง ความใส จนกว่าจะสวยจนเป็นที่น่าพอใจแล้วค่อยยึดติดกับฟันด้วยเรซินซีเมนต์ (resin cement) เซรามิกวีเนียร์จึงใช้เวลามาพบทันตแพทย์หลายครั้งมากกว่าคอมโพสิตวีเนียร์ และมีราคาที่สูงกว่าด้วย

วีเนียร์เหมาะกับใครบ้าง?

- รูปร่างฟันไม่สมส่วนไม่สวยงาม ทันตแพทย์จะประเมินฟันหน้าบน-ล่างและรอยยิ้ม และออกแบบชิ้นงานวีเนียร์ให้มีรูปร่างฟันที่เหมาะสมกับรอยยิ้ม
- ฟันหน้าห่าง ทันตแพทย์สามารถออกแบบชิ้นงานวีเนียร์ให้ปิดช่องว่างระหว่างฟันและมีสัดส่วนความยาวและกว้างให้กลมกลืนกัน
- ฟันซ้อนเกเล็กน้อย การกรอแต่งผิวหน้าฟันเพิ่มเล็กน้อย ร่วมกับการออกแบบชิ้นงานวีเนียร์ให้เรียงตัวเป็นระเบียบสามารถแก้ไขปัญหากันซ้อนเกได้
- ฟันหน้าสีไม่สม่ำเสมอหรือสีคล้ำ ชิ้นงานวีเนียร์สามารถเลือกความขาวและใสให้ดูสวยธรรมชาติได้ ทำให้อรอยยิ้มใหม่มีสีสม่ำเสมอมากกว่าเดิม

(ที่มา: <https://wecaredental.co.uk/veneers/>)

อยากทำวีเนียร์ต้องทำอะไรบ้าง?

1. ตรวจช่องปากและฟัน

อย่างแรกคือมาตรวจช่องปากทั้งหมดกับทันตแพทย์ก่อน เพื่อวางแผนการรักษาฟันซี่อื่นๆร่วมด้วย เพราะเราอยากให้มีรอยยิ้มที่สวยงามมั่นใจไปพร้อมกับสุขภาพช่องปากและฟันที่ดีใช้งานได้ เหมือนกับสวยงามทั้งภายในและภายนอก

2. ปรึกษาร่วมกับทันตแพทย์เชี่ยวชาญสาขาอื่นๆ

บางคนมีความไม่สมบูรณ์ของฟันและรอยยิ้มเพียงเล็กน้อยก็สามารถแก้ไขด้วยการทำวีเนียร์เพียงอย่างเดียวได้ แต่ในบางกรณีอาจต้องอาศัยทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาอื่น ๆ มาร่วมวางแผนการรักษาด้วยก่อนที่จะทำวีเนียร์ เช่น

- การฟอกสีฟัน เพื่อปรับสีฟันให้ดูขาวสม่ำเสมอหรือขาวกว่าเดิมก่อนที่จะทำวีเนียร์ ชีงงานวีเนียร์จะไม่สามารถฟอกสีให้ขาวขึ้นได้เหมือนฟันธรรมชาติ
- การรักษาจัดฟัน กรณีที่ฟันหน้าห่างมากๆ หรือมีช่องว่างระหว่างซี่ที่ฟันหลังร่วมด้วย การจัดฟันปิดช่องว่างบางส่วนจะทำให้การทำวีเนียร์ง่ายขึ้นและสวยงามกว่า
- การรักษารากฟัน ฟันหน้าบางซี่อาจจะต้องรักษารากฟันก่อนทำวีเนียร์ ในกรณีที่พบปลายรากฟันอักเสบ
- การใส่ฟันติดแน่น ในกรณีที่ฟันหน้าหายไปบางซี่ อาจจำเป็นต้องทำสะพานฟันหรือรากฟันเทียมติดแน่นเพื่อทดแทนฟันซี่ที่หายไปให้เข้ากับวีเนียร์ซี่อื่นๆ
- การรักษาทางปริทันต์ ฟันรูปร่างสั้นอาจจะแก้ไขได้ด้วยการตัดเหงือกเพื่อเพิ่มความยาวฟันให้ดูสมส่วนมากขึ้นก่อนทำวีเนียร์

3. เริ่มทำวีเนียร์

เริ่มจากการตรวจและถ่ายรูปประเมนรอยยิ้ม รูปร่างฟัน สีฟัน เพื่อนำไปวางแผนการรักษา ทันตแพทย์จะทำการจำลองรูปร่างวีเนียร์ในช่องปากก่อน (mock up) เพื่อให้ดูรูปร่างฟันที่จะสร้างขึ้นใหม่ว่าเข้ากับรอยยิ้มหรือไม่ และสามารถพูดคุยกับทันตแพทย์เพื่อแก้ไขจนกว่าจะพอใจได้

หลังจากพอใจกับการจำลองรูปร่างวีเนียร์ที่จะทำ ทันตแพทย์จะทำการกรอฟัน พิมพ์ปากเพื่อส่งแลบทันตกรรม และทำวีเนียร์ชั่วคราวตามรูปร่างที่จำลองไว้ใส่ติดกับฟันระหว่างรอนัดครั้งถัดไป

ครั้งถัดมา ทันตแพทย์จะลองขึ้นงานวีเนียร์ เพื่อให้ดูถึงรูปร่างและสีฟันก่อนที่จะยึดติดกับฟัน ซึ่งสามารถพูดคุยกับทันตแพทย์เพื่อแก้ไขจนกว่าจะพอใจได้เช่นกัน เพราะหลังจากยึดวีเนียร์กับฟันแล้วการแก้ไขชิ้นงานวีเนียร์จะทำได้ยาก

4. ปฏิบัติตามคำแนะนำหลังทำวีเนียร์

จากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าอัตราการรอดชีพ (survival rate) ของเซรามิกวีเนียร์อยู่ที่ร้อยละ 93 ที่ระยะเวลา 10 ปี ส่วนเรซินคอมโพสิตวีเนียร์จะอยู่ที่ร้อยละ 80-89 ที่ระยะเวลา 5 ปี¹ แต่อย่างไรก็ตามหลังจากทำวีเนียร์แล้วไม่ควรใช้ฟันหน้ากัดของแข็ง เพราะอาจทำให้วีเนียร์บิ่นแตกได้ แปรงฟันและใช้ไหมขัดฟันทำความสะอาดตามปกติ และตรวจเช็คพร้อมกับฟันซี่อื่นเป็นประจำทุก 6 เดือน

อ้างอิง

1. Alothman, Y., & Bamasoud, M. S. (2018). The Success of Dental Veneers According To Preparation Design and Material Type. *Open access Macedonian journal of medical sciences*, 6(12), 2402–2408.